

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce: Dětský hrdina v ruské literatuře 20. století

Autorka práce: Bc. Monika Matějková,

Studijní program: N7504 Učitelství pro střední školy

Studijní obor: Učitelství pro střední školy – ruský jazyk a literatura

Učitelství pro 2. stupeň základní školy – německý jazyk a literatura

Vedoucí práce: Mgr. Jana Kostincová, PhD.

Oponent: Mgr. Elena Vasilyeva, CSc.

Diplomová práce je rozdělena na 7 částí. V první části autorka přibližuje pojem „dětská literatura“ a pojednává o zobrazení dětského hrdiny. Zabývá se též rozvojem literatury a kultury v Rusku ve 20. století. Dále jsou v práci představeny následující tematické okruhy: děti a válka, dětství a autobiografická próza, zidealizovaný obraz dětství, dětský hrdina a satira. V závěru práce se autorka soustředí na dílo významného sovětského pedagoga A. S. Makarenka. Příloha obsahuje přehled základních událostí ruské historie 20. století.

Bezesporu byl udělán velký kus práce, v DP jsou představeny povídky různých spisovatelů, již reprezentují různé směry a epochy. Při analýze se autorka soustředí na obrazy dětských hrdinů, přičemž cituje vybraná díla.

V práci jsou ovšem i nepřesnosti. Na s. 16 autorka tvrdí, že Andrej Platonov emigroval. V jeho případě je ale možné mluvit pouze o tzv. vnitřní emigraci, spojené s nepřijetím jeho tvorby po vydání kroniky chudých „Випок“, jež byla zavržena Stalinem.

Pro analýzu si autorka vybírá Platonovovo dílo „Возвращение“. Bohužel se ale soustředí na vnější charakteristiku obrazu hrdiny Petrušky, neproniká do filozofie obrazu tohoto hrdiny a neodhaluje charakteristické rysy autorovy poetiky. Nevšimá si toho, že právě do dětských úst autor vkládá slova vyjadřující hlavní myšlenku díla: „У нас дело есть – жить надо, а вы ругаетесь, как глупые какие“. Právě Petruška vypráví příběh Aňuty a Charitona (vložená epizoda), v níž je zrcadlově zobrazena situace nevěry v rodině a je ukázána moudrost člověka, který se vrátil z války. Platonovův vztah k dětem je daleko hlubší. Právě ony vyjadřují nejdůležitější a nejdůvěrnější myšlenky, právě ony jsou nositeli moudrosti. „Dospělí jsou minulostí a děti jsou budoucností Vesmíru“ („Записные книжки писателя“). Konflikt se zde odehrává v duchovní rovině: kdo je „lidštější“ – otec, který prošel válkou, nebo dvanáctiletý syn, kdo z nich je oduševnělejší? V Platonovových povídkách je vždy přítomen vnitřní filozofický konflikt.

V kapitole „Идеализированный образ детства“ se autorka obrací k povídkám T. Tolstého. Je možné hovořit o zidealizovaném dětství v povídkách „Петерс“ nebo „Спи спокойно, сынок“? Při analýze díla se autorka opět nesoustředí na charakteristický rys spisovatelovy tvorby, jímž je odtržení světa iluzí od reality, jež má vztah k poetice postmodernismu.

V kapitole o satirě a dětství diplomantka reprodukuje obsah Averčenkových děl, zabývá se charakteristikou dětských postav, ale neukazuje satirické rysy spisovatelovy tvorby, jež jsou obsaženy v povídkách a ve vykreslení postav.

Těžko je možné souhlasit s autorčiným tvrzením v závěru práce: „Tyto autory jsem zařadila do literárních období a proudů, které reprezentují, a jejich díla, použitá v mé diplomové práci, jsem zařadila do kontextu doby“.

V příloze je přehled historických událostí v Rusku 20. století, nic však není řečeno o občanské válce, SSSR podle autorky vznikl v r. 1923 (ve skutečnosti vznikl v r. 1922) atd.

Navrhované hodnocení: .....

V Hradci Králové 12. 8. 2015

Mgr. Elena Vasilyeva, CSc.